

індивідуальних потреб вихованців створює умови для розкриття творчого потенціалу кожної дитини та забезпечує її право на самовираження засобами художньої діяльності.

Список використаних джерел:

1. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзія: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
2. Піроженко Т. О. Особистість дошкільника : перспективи розвитку: Науково-методичний посібник. Тернопіль, 2010. 140 с.
3. Старовойт Л.В., Якименко Ю.І. Формування ціннісних орієнтацій дітей у процесі художньої діяльності. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вип.71, 2024. С. 108-116.
4. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. Київ, 2019. 376 с.
5. Тодосієнко Н. Розвиток творчого самовираження дітей дошкільного віку засобами зображувальної діяльності. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : зб. мат-лів VIII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції*. Вип.13, 2024. С. 395-396.
6. Liudmyla Brovchak, Lesia Starovoit, Larysa Likhitska, Nataliya Todosiyenko, Yuliya Yakymenko. Influence of art on the creative development of children. *Scientific Herald of Uzhhorod University*. Issue 55, 2024. P.529-535.

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Старовойт Леся, кандидатка педагогічних наук, доцентка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Черешньова Анна, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Сучасний розвиток дошкільної освіти в Україні відбувається в умовах активного впровадження інклюзивної моделі, спрямованої на забезпечення рівного доступу кожної дитини до якісної освіти незалежно від її індивідуальних можливостей та освітніх потреб. Відповідно до положень Базового компонента дошкільної освіти, одним із пріоритетних завдань дошкільної освіти є створення умов для всебічного розвитку особистості дитини, зокрема її творчого та естетичного становлення [1]. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема формування художньо-продуктивної компетентності дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивного освітнього середовища.

У працях А. Богуш наголошується, що художньо-естетичний розвиток дитини є важливою складовою її загальної культури та підґрунтям формування творчої особистості [3]. Художньо-продуктивна компетентність розглядається як інтегративне утворення, що поєднує знання про види та засоби мистецтва, сформовані практичні вміння й навички у різних видах продуктивної діяльності (малювання, ліплення, аплікація, конструювання), емоційно-ціннісне ставлення до творчості та здатність до самовираження.

На думку Л. Вороніної, художньо-естетичний розвиток дітей старшого дошкільного віку відбувається найбільш ефективно за умови активного залучення їх до різноманітних видів художньо-продуктивної діяльності, що сприяє розвитку уяви, образного мислення, емоційної сфери та дрібної моторики [4]. Старший дошкільний вік є сензитивним періодом для формування художньо-продуктивної компетентності, оскільки саме в цей час діти виявляють стійкий інтерес до творчої діяльності, прагнуть експериментувати з художніми матеріалами та способами образного вираження.

Важливе теоретичне значення мають наукові погляди Л. Старовойт, яка розглядає художньо-продуктивну діяльність як ефективний засіб розвитку

пізнавальної, емоційної та моторної сфер дитини [8]. Дослідниця підкреслює, що аплікація як вид художньо-продуктивної діяльності сприяє розвитку образного мислення, уяви, естетичного сприймання та дрібної моторики, а також формує здатність дитини до самостійного вибору способів художнього вираження.

У контексті інклюзивної освіти положення Л. Старовойт набувають особливої актуальності, оскільки аплікація, завдяки доступності матеріалів, варіативності технік і можливості поетапного виконання завдань, створює сприятливі умови для залучення до творчої діяльності дітей з різними освітніми потребами. Орієнтація на процес виконання аплікації, а не лише на кінцевий результат, дозволяє педагогу забезпечити ситуацію успіху для кожної дитини, підтримати її емоційний комфорт і позитивну самооцінку, що є одним із ключових принципів інклюзивного освітнього середовища.

Зазначений підхід узгоджується з позиціями сучасних науковців, які підкреслюють доцільність інтеграції художньо-продуктивної діяльності з ігровою, мовленнєвою, музичною та руховою активністю. Така інтеграція сприяє цілісному розвитку особистості дошкільника, активізації його пізнавальної та емоційної сфер, а також створює додаткові можливості для включення дітей з особливими освітніми потребами у спільну творчу діяльність [2].

З огляду на зазначене, особливої ваги набуває створення таких педагогічних умов, які забезпечують активну участь кожної дитини в освітньому процесі. Як зазначають А. Колупаєва та Л. Савчук, інклюзивне навчання передбачає створення такого освітнього середовища, у якому кожна дитина, зокрема з особливими освітніми потребами, має можливість реалізувати власний потенціал і бути активним учасником освітнього процесу [5]. У цьому аспекті художньо-продуктивна діяльність виступає ефективним засобом розвитку емоційно-вольової сфери, соціальної адаптації та комунікативних умінь дітей з ООП.

Розвиток художньо-продуктивної компетентності дітей старшого дошкільного віку, за твердженням В. Кузьменко, значною мірою залежить від педагогічних умов, зокрема від використання різноманітних форм і методів

творчої діяльності, орієнтованих на індивідуальні можливості кожної дитини [6]. У контексті інклюзивної освіти такими умовами є диференційований та індивідуальний підходи, адаптація завдань і художніх матеріалів, організація роботи в малих підгрупах, а також створення емоційно безпечного та підтримувального освітнього середовища.

Провідна роль у формуванні художньо-продуктивної компетентності належить педагогу, який у процесі організації образотворчої діяльності має враховувати особливості розвитку, інтереси та освітні потреби дітей. А. Міненок зазначає, що ефективність цього процесу зростає за умови використання інтегрованих, ігрових і нетрадиційних художніх технік, які стимулюють творчу активність, самостійність та ініціативність дітей [7]. Важливим чинником успішної реалізації інклюзивного підходу є також взаємодія всіх учасників освітнього процесу – вихователя, асистента вихователя, фахівців інклюзивно-ресурсного центру та батьків, що забезпечує цілісність і наступність педагогічного впливу.

Отже, формування художньо-продуктивної компетентності дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної освіти є багатокомпонентним і цілеспрямованим процесом, що сприяє гармонійному розвитку особистості дитини, розкриттю її творчого потенціалу та ефективній реалізації принципів інклюзії в закладах дошкільної освіти.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти : Державний стандарт дошкільної освіти України / наук. кер. А. М. Богущ. Київ : Освіта, 2021. 37 с.
2. Бровчак Л., Ліхницька Л., Старовойт Л. Особливості пізнання простору й часу в дошкільному віці як передумова успішного навчання дитини у школі. *Науковий журнал «Молодий вчений»*, Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. С.110-116
3. Богущ А. М. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 408 с.
4. Вороніна Л. М. Художньо-естетичний розвиток дітей дошкільного віку

: метод. посіб. Київ : Генеза, 2019. 176 с.

5. Колупаєва А. А., Савчук Л. О. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч.-метод. посіб. Київ : Видавнича група «А.С.К.», 2016. 152 с.

6. Кузьменко В. У. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку : монографія. Херсон : РПО, 2017. 220 с.

7. Міненок А. О. Формування художньо-продуктивної компетентності дошкільників у процесі образотворчої діяльності. *Дошкільна освіта*. 2020. № 3. С. 12-16.

8. Старовойт Л.В. Аплікація як засіб всебічного та гармонійного розвитку дошкільників. *Zbiór raportów naukowych. Pedagogika. Nauka wczoraj, dzis, jutro* (30.05.2015 – 31.05.2015). Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. P.9-11

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З КОМІКСАМИ

*Стахова Інна, докторка філософії (Phd), доцентка
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

*Бабенко Анастасія, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

В умовах сучасної освітньої парадигми ключовим викликом для вчителя стає адаптація навчального матеріалу до когнітивних особливостей здобувачів освіти. Молодші школярі, які зростають в епоху цифрових технологій, характеризуються так званим «кліповим мисленням»: вони краще сприймають інформацію, що подається фрагментарно, динамічно та візуально. У цьому контексті комікс перестає бути суто розважальним жанром і трансформується у